

Máltai Hírek

A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja
XXVII. évfolyam 2. szám | 2021. június

Az esély iskolája

Apa ott van a szívedben
Aki Magyarországra hozta a máltai keresztet
Az Eucharisztia tanítása

Kedves Olvasó!

Szeretettel és reménnyel köszöntök mindenkit, ahogy a hosszú rettegés és bezártság vége felé érünk, szebb időket remélve. Elsősorban köszönetet szeretnék mondani minden tagunknak, munkatársunknak, önkéntesünknek, akik emberfeletti munkával és keresztény szeretettel adtak sok-sok rászorulóknak segítséget, megkönnyebbülést, lelki támaszt, emberi közelséget. Hatalmas munkát végeztetek, és végeztek most is! Minden elismerésünk és a Máltai Rend nevében is őszinte köszönetünk az odaadó szolgálatért.

Mint mindig, beszámolunk egy-két figyelemreméltó tevékenységünkről. Ki szeretném emelni a felzárkózást segítő programjainkat, amelyekkel országunk egyik legfontosabb kihívásának állunk elébe. Mindannyiunk feladata, amennyire körülményeink engedik, hogy ezt a hatalmas erőfeszítést támogassuk, ha csak szóval és a jó hírek terjesztésével is.

Ebben a számban megemlékezünk Boeselager Csilláról, nyolcvanadik születésnapja alkalmából. Áldjuk emlékét ennek a felejthetetlen, nagy léleknek!

Végül szeretném felhívni olvasóink figyelmét a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra, amelytől már csak két hónap választ el. «A hit védelme» rovatunkban összefoglaljuk olvasóink előtt az Eucharisztia mélyseges vallási értelmét a katolikus hitben, amelynek egyik alapköve, és ami nélkül nem lehet megérteni az Eucharisztikus Kongresszus lényegét. Reméljük, hogy olvasóink minél nagyobb számban fognak részt venni ezen a nagy jelentőségű eseményen.

Tisztelettel,
SZABADHEGYI KRISTÓF

A Magyar Máltai Lovagok Szövetségének elnöke

A címlapon: Famegmunkáló vizsga a máltai üzemben (fotó: Majoros Árpád)

Máltai Hírek A Magyar Máltai Lovagok Szövetsége és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat lapja. Felelős kiadó: az MMSZ és az MMSZ elnöke Főszerkesztő: Piazza-Georgi Barbara Szerkesztőség: Bánlaki Szabolcs, Király Eszter, Kovács Bence, Legeza László, Majoros Árpád, Parák Eszter, Pálmai Erika, Radványi Benedek, Romhányi Tamás, Tihanyi Gábor E-mail: kommunikacio@malta.hu Az MMSZ címe: 1014 Budapest, Fortuna u. 10. Honlap: www.mmsz.hu E-mail: mmsz@t-online.hu Fax: 1-375-5174 Az MMSZ címe: 1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60. Honlap: www.malta.hu Fax: 1-391-4728 Készítette: Paletta Press Nyomda Lapterv: Bánlaki Szabolcs

Programadó országos küldöttgyűlés

I 4. oldal

Tisztújító országos küldöttgyűlést tartott a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. Az országos küldötteknek tartott szentmiséjében Kozma Imre atya, a szervezet alapító elnöke meghirdette a következő időszak programját: nem hagyunk magára senkit.

Designnal a felzárkózásért

I 4. oldal

Stratégiai partnerségi megállapodást kötött a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A program arra is lehetőséget teremt, hogy a fiatal művészgeneráció saját válaszokat adjon a leszakadó települések valós problémáira.

Az esély iskolája

I 5-7. oldal

20 tanuló tett sikeres vizsgát és szerzett részszakmai bizonyítványt a Magyar Máltai Szeretetszolgálat műhelyiskolájában. A mester-tanítvány viszonyra alapozott gyakorlati képzésben a hagyományos oktatásból lemorzsolódott fiatalok kapnak második lehetőséget, hogy szakmát és önbizalmat szerezzenek.

Aki Magyarországra hozta a máltai keresztet

I 8-9. oldal

Nyolcvanadik születésnapján Csilla von Boeselager bárónőre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat örökös tiszteletbeli elnöke szolgálattal töltött életének meghatározó pillanataival emlékezünk.

Elkötelezetten a rászorulókkal

I 11. oldal

A Szuverén Máltai Lovagrend a Pro Merito Melitensi érdemrendet adott át három államtitkárnak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és Magyar Máltai Lovagok Szövetségével való szoros együttműködésükért és a szervezetek munkájának előmozdításáért.

Határon átnyúló jelenlét

I 11. oldal

A Szuverén Máltai Lovagrend a Pro Merito Melitensi érdemrendet adott át három államtitkárnak a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és Magyar Máltai Lovagok Szövetségével való szoros együttműködésükért és a szervezetek munkájának előmozdításáért.

Ne csak zsíroskenyér legyen

I 12-13. oldal

Képriport Békéscsabáról, ahol a máltai önkéntes szolgálatból először utcai gondozószolgálat alakult, és hamarosan nappali melegegődőt nyitnak a hajléktalan emberek támogatására.

A mesehallgatás csodákat tesz

I 10. oldal

A legnehezebb helyzetben lévő családokban is megjelennek és beszélgetnek – ezt igyekeznek elérni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Dunántúli régiójában évek óta működő Mesélő anyukák program.

A Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat

I 17. oldal

A huszonhat éves beregszászi máltai szervezet története, tevékenysége és tervei.

Az Eucharisztia tanítása

I 18-19. oldal

A szeptemberi Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra készülve 'a hit védelme' rovat összeállítását az Eucharishtiában valóságosan jelenlévő Krisztusról szóló tanításokat foglalja össze Szent Jánostól napjainkig.

aktuális

Programadó országos küldöttgyűlés

„Nem hagyunk magára senkit” - ezzel az evangéliumi példából levezetett üzenettel hirdette meg a Magyar Máltai Szeretetszolgálat programját a május 29-i küldöttgyűlésen elnöki tisztségében újraválasztott Kozma Imre atya.

„Az örömhír nagyon egyszerűen azt jelenti, hogy az Isten szeret. Ezt ígérhetjük mindenkinek, akikért élünk, akikért dolgozunk, hogy mi szeretjük ezeket az embereket. Aki ezt nem tudja vállalni, annak nem szabad odamenni a másik emberhez. Nem lehet üzenetet vinni azoknak, akiket nem szeretünk. Itt kezdődik a munkánk” – mondta a Szeretetszolgálat elnöke és hozzátette: A Máltai Szeretetszolgálat sorskérdésekkel foglalkozik. „Jézus azt mondta az apostoloknak, hogy nem hagyjak árván titeket. A mi válaszuk az isteni válasszal való azonosulás: nem hagyjak árván titeket. És mi a vigasztaló? Pontosan az, hogy senki nem marad magára, mert az árvaság magány, az árvaság elszigetelődés, az árvaság elhagyatottság... A Magyar Máltai Szeretetszolgálat programja ez: nem marad magára senki.” Kozma Imre atya nyitó szentmiséjét követően Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök számolt be az elmúlt év tevékenységéről, melynek kapcsán hangsúlyozta, a Máltai Szeretetszolgálat ebben a helyzetben nemcsak a közösségi értékeiben fejlődött, hanem példamutatóan helytállt, miközben meg kellett tanulni együtt élni a féltéssel, a fájdalommal, és a gyászal is, hiszen a járvány alatt a Szeretetszolgálat veszteségeket is elszenvedett. „Úgy álltunk neki a feladatnak, hogy ami emberileg elvárható, azt úgy tegyük meg, hogy a végén mindenki tisztességgel állhasson majd Isten előtt és a közösség előtt. Megtettük, amit megtehettünk.” Az országos küldöttgyűlés elfogadta a karitatív szervezet 2020. évi pénzügyi beszámolóját, majd a 2021. évi költségvetését. A küldöttek ezt követően a következő négy évre megválasztották a Szeretetszolgálat tisztségviselőit: Kozma Imre atyát 85 egybehangzó szavazattal elnökké, Vecsei Miklóst ugyancsak 85 szavazattal tiszteletbeli alelnökké választották.

Designnal a felzárkózásért

Stratégiai partnerségi megállapodást kötött a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem és a Magyar Máltai Szeretetszolgálat. A megállapodás hosszú távú célkitűzései között szerepel, hogy munkalehetőséget teremtsenek a leszakadó településeken és pozitív változást vigyenek a családok életébe. A program arra is lehetőséget teremt, hogy a fiatal művészgeneráció saját válaszokat adjon a leszakadó települések valós problémáira.

Vecsei Miklós a Máltai Szeretetszolgálat alelnöke az aláíráskor azt mondta, a Tisza környéki településeken tervezett hosszú távú közös program célja az is, hogy amellyel, hogy a fiatal művészek helyben elkészíthető termékeket fognak tervezni, megismerjék a környéket, az ott élő embereket, és kedvet kapjanak ahhoz, hogy ott kezdjék el majd első vállalkozásukat vagy ott maradjanak tanítani az iskolákban. „A tiszaroffi telephely kiszélesíti a felzárkózásért végzett munka lehetőségeit, és tekintélyt ad a térségnek. A fővárosi fiatal művészgeneráció megismerheti a magyar vidék valós problémáit, hogy saját nyelvén, saját tehetségével találjon választ azokra. A MOME ezzel a gesztussal csatlakozik a programhoz, amely a modern kor lehetőségeitől már-már kilátástalan távolságba került közösségeket segít közelebb hozni. A leszakadó települések felemelése akkor

lesz mindannyiunk közös ügye, ha a többség befogadja a nehéz sorsú embereket, az elfogadás első lépése pedig a megismerés” – mondta el Vecsei Miklós, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alelnöke és a Felzárkózó települések program miniszterelnöki biztos.

Fülöp József, a MOME rektora és Vecsei Miklós, a Máltai Szeretetszolgálat alelnöke a megállapodás bejelentésekor

tai Szeretetszolgálat alelnöke és a Felzárkózó települések program miniszterelnöki biztos. Fülöp József, a MOME rektora szerint kötelességünk kiterjeszteni tevékenységeink határait. „Felismertük, hogy ha a hallgatóink számára a design fogalma ki tud tárgyulni, akkor a felelősségvállalásuk is szélesebb körű lehet. Ha a tanulmányaik alatt luxusbárakkal is együtt dolgozhatnak, akkor fontos, hogy megismerjék a másik pólust is testközelből, és gondolkodjanak azon, hogy hogyan vihetnének változást oda.”

riport

fotók: Majoros Árpád

Az esély iskolája

Lezárult a műhelyiskolák első éve

A szakképzésben lemorzsolódott fiataloknak ad a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványa és az Innovációs és Technológiai Minisztérium közös műhelyiskola programja második esélyt. Az új típusú képzés 2020/21-ben kilenc szakképző intézményben, köztük a Máltai Szeretetszolgálat iskoláiban és műhelyeiben zajlott. Országosan 117, a máltai műhelyekben 20 fiatal tanulta szakmáját alapjait közvetlenül a mesterektől. Összeállítás a máltai műhelyiskolák első tanévéről.

2020 őszén indult el az új típusú képzési forma, melyben a képesítést nem szerzett 16 év fölötti fiatalok visszakapcsolhatják az oktatási rendszerbe, szakmai bizonyítványt szerezhettek, de nem úgy, mint korábban. A mester-inas viszonyhoz hasonló, gyakorlati képzésben a tanulók részsakmát szerezhettek, rövid, rugalmas oktatás mellett, a képzés végén kapott szakmai bizonyítvánnyal megnyílik az út számukra a munka világa és a továbbtanulás felé is. A Gyöngyösön és Tiszaújvárosban zajló gyakorlati oktatást a Szeretetszolgálat szakoktatói végzik és mentorok segítik a tanulókat, hogy szociális hátrányaikat leküzdhessek, és sikeresen tehessenek vizsgát pincér- és szakácssegédként, illetve lakástextilkészítőként és fém-munkálként. Az országosan két szervezet intézményeiben zajlott mintatanévben asztalosipari szerelőket, bolti előkészítőket, pénztárosokat, pincérsegédeket és szobafestőket is képeztek. A mester a szakmára tanítja a fiatalokat, a mentor a lelki támogatás mellett az adminisztratív ügyintézésben támogatja őket. A műhelyiskolai diákok tanulói jogviszonnyal rendelkeznek, amíg elvégzik a képzést, melyben nincsenek közismereti tantárgyak, vannak viszont szigorú szabályok, melyek segítenek a fiataloknak hozzászokni a munka világához. A pilot program első feléve lezárult, 20 fiatal kapta kézhez részsakmájáról a bizonyítványát.

„Közel van, nem kellett minden nap bejárni, és itt volt Irénke néni” – felelték már a sikeres vizsga után a lányok a tiszaburai varrodában arra a kérdésre, mi volt a legjobb a műhelyiskolában. És mindannyian láthatóan nagyon büszkék, arra is, hogy megtanultak varrni. A mesterük, Balla Gyuláné, Irénke, a tiszaburai varroda vezetője pedig arra, amit a lányok elértek: a vizsgán jobban varrtak annál, mint amire számított. Pedig nem volt könnyű az ide vezető út, a 16-24 éves lányoknak nehéz volt megszokni a rendszeres bejárást és a szigorú, ami ahhoz kellett, hogy tényleg megtanulják, hogyan kell egy varrógépet használni. Ez nagy váltás volt az addigi életükhöz képest. A vizsgadarabok – edényfogó kesztyűk és edényalátétek – viszont végül olyan szépek lettek, amivel a vizsgabizottságot is teljesen elbűvölték. „A lányok példát tudnak mutatni azzal, hogy 8 év után egyenesbe hozták az életüket” – dicsérte a frissen végzett lakástextil készítőket a vizsgabizottság elnöke, aki arra is felhívta figyelmüket, hogy mivel szakmát szerettek – még ha az „csupán” részsakma – mostantól nekik ezért valamivel több pénz jár. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványa egyike annak a két szervezetnek, amely kísérleti jelleggel elindította az új típusú szakképzést szeptemberben.

A szakma alapjait gyakorlatban tanulták a máltai műhelyekben

A műhelyiskolák azoknak a 16 évnél idősebbeknek szólnak, akik az általános iskolát elvégezték ugyan, de sem szakmát, sem érettségit nem szereztek, mert nem tudtak klasszikus iskolai környezetben tanulni. Ennek gyakran prózai oka van. A családi környezet például alapvetően meghatározza az iskolai teljesítményt, a magyar iskolarendszer pedig nem képes az otthonról hozott hátrányokat ledolgozni. Az ország legszegényebb településein élő diákok iskolai karrierje eleve megnehezített, a kudarc pedig borítékolható, hacsak nem kapják meg a hátrányuk ledolgozásához szükséges segítséget. Az előítéletek ugyan csak nem segítenek a boldogulásban. A tiszaburai lányok egyike például eladó szeretett volna lenni, és nyolcadik után ennek megfelelően folytatta is a tanulást. De egy év után abbahagyta az OKJ-s tanfolyamot, mert se Tiszaburán, sem pedig a közeli településeken nem talált olyan boltot, ahová gyakorlatra mehetett volna.

A műhelyiskolákban ez nem fordulhat elő, hiszen itt eleve a gyakorlatban, a mesterektől szerzik a tudást a fiatalok. Itt nincsenek közismereti tárgyak és tankönyvek – a diákokkal Gyöngyösön, az alapítvány középiskolájában szakoktatók, Tiszaburán a varrodában Balla Gyuláné Irénke, az asztalosműhelyben pedig Bíró Zsolt asztalosmester foglalkozott. A „mestersegéd” jelöltek amúgy nem volt nehéz megtalálni: Tiszaburán gyorsan híre ment a műhelyiskolának, Gyöngyösön pedig az

elmúlt egy-két évben lemorzsolódott diákokat hívták vissza tanulni a szakoktatók, és újfajta módszerrel igyekeztek őket megtartani.

A mester, azaz a tanító, a mentor – a legfőbb segítő – és a diák a képzés elején együtt nézték át, hogy pontosan mit kell tudni a vizsgán, közösen megbeszélték, hogy mennyi idő alatt és hogyan jutnak el ideig. Arról is együtt döntöttek, hente hány napot járnak be az üzembe. Minden diáknak más és más háttere, sokuk mögött számos kudarcélmény áll, ezért új módszerekkel motiválták őket: mindenki vel egyénre szabott, ösztönző megállapodást kötöttek, amelyben rögzítették azt is, hogyan készülnek fel a részsakképesítő vizsgára, és az ösztöndíjat is az egyéni megállapodás szerint kapták. Ezidő alatt a tanulók megkapták azt a különleges figyelmet is, amit a hagyományos iskola-rendszerben korábban nem.

„A legfontosabb az volt, hogy a lányokat megerősítsük abban, hogy képesek rá” – mondja tapasztalatairól Tóth Pálma, a varrodás lányok mentora, aki rengeteg beszélgetéssel igyekezett a lányokkal elhitetni, hogy ezúttal csak rajtuk múlik, elvégzik-e a képzést.

A korábbi tapasztalataik alapján és a rengeteg bántó megjegyzés után ugyanis ezt nem hitték el. Szerencsére ebben a lányok családjai, párjai is partnerek voltak, és nem ellenkeztek. Ez nagy változás, ahhoz képest, hogy a felzárkózó településeken

elő asszonyok többsége otthon van, a háztartást vezeti, ellátja a családját, neveli a gyermekeit. Éppen úgy, ahogy a korábbi generációk is tették ezt.

Nehéz volt a rendszeres bejárás és a koránkelés is. „A gyakori éjszakai miatt sok gond volt a pontos beérkezéssel” – mondja Tóth Pálma, hozzátéve, nagyon sok türelemmel és toleranciával a végére elérték, hogy legalább szóljanak a lányok, ha késnek, és ne maradjanak otthon.

Az asztalosoknál lazább volt a hangulat, bár rendszeresen bejárni és követelményeket teljesíteni itt is kellett – és a fiúk ilyen körülmények között jobban érezték magukat. Nyilván sokat segített az elfogadásban, hogy ők a tanulás mellett be tudtak dolgozni az asztalosüzem munkájába is, amiért fizetést is kaptak az ösztöndíj mellé. És van, aki ezek után már a jövőt is meri tervezni: alkoholista szülei elhagyták, így tizenéves korától nevelőszülőknél nevelkedett az a fiú, aki a sikeres vizsga után famegmunkáló lett. Az ő terve az, hogy két saját gyermeke mellé öccsét is magához vegye, aki ugyancsak nevelőszülőknél él. Az államtól kapott 2 millió forintból és a gyerekei után járó 1,4 millió forintos szocpolból pedig vesz egy házat a családjának Tiszaburán.

A lányok viszont sokszor kevesellték a 41 ezer forintos ösztöndíjat. „Ennyi pénzért nem dolgozunk – mondogatták, mi pedig Irénkével igyekeztük megértetni velük, hogy ők most nem munkában vannak,

hanem tanulnak. És ehhez kapnak még pénzügyi segítséget is” – mesélte a mentor. A pénz amúgy fontos ösztönző volt. „Számítottak rá, és mindig nagyon várták, a támogatást, amit akkor kaptak meg, ha az adott hónap feladatait megtanulták és be is mutatták” – magyarázta Tóth Pálma. A pénz pedig elég volt ahhoz is, hogy a diákok tényleg bejárjanak a műhelybe, tanuljanak és ne menjenek inkább napszámba pénzt keresni.

A sikeres vizsga ellenére a fiatalok nem lettek asztalosok, se varrónők, se pincérek, a műhelyiskolákban ugyanis csak részsakmát lehet szerezni, a bizonyítványukban a famegmunkáló és lakástextilkészítő, szakács- és felszolgálósegéd részsakma szerepel.

„Ez nem szakma, de a semminél, jóval több” – mondja Thaisz Miklós az Iskola Alapítvány vezetője, hozzátéve, igyekeztek olyan többlettudást biztosítani a fiataloknak, amely segíti majd őket az elhelyezkedésben is. „A tanműhelyben jogviszonyuk van, ösztöndíjat kapnak, piacképes végzettséget szerezhetnek, és akár felkelthetjük az érdeklődésüket egy teljes szakma

A bizonyítvány mellé önbizalmat is kaptak a tanulók

elsajátítása iránt is” – sorolja az előnyöket Thaisz Miklós. Azt viszont még nem tudni, hogy a nyílt munkaerőpiacon működő cégek hogyan értékelik a műhelyiskolás fiatalok tudását. A pilot program vártnál nagyobb sikere után mindenesetre ősszel folytatódna a máltai műhelyiskola képzései, a tervek szerint új helyszíneken is, pél-

dául Tarnabodon és Devecserben. Thaisz Miklós pedig bizakodó, a használható tudás és a munkaerőhiány miatt úgy véli, van esélye a fiataloknak a munkaerőpiacon is. Így talán nekik már nem csak a közmunka lesz az egyetlen alternatíva.

Szerző: Pálmai Erika

Személyre szóló ösztönzés

Nagyon fontos kérdés, hogy hogyan motiváljuk a diákokat, mert egyfelől természetesen ott a perspektívája, hogy lehet egy szakmája, majd később, akár egy év múlva lehet olyan állása, amivel többet kereshet, mint a közmunkával vagy feketén. Ez azoknak az embereknek az életében, akik kifejezetten nyomorban élnek, nagyon fontos, mégsem könnyű megértetni velük ennek a jelentőségét. Mert akik 16 év fölött lemorzsolódtak az iskolából, jellemzően elkezdnek valamilyen módon dolgozni, főleg a közmunka és a fekete idénymunka az alternatíva a számukra. Bármilyen furcsa, nekünk ezzel kell versenyeznünk. Tehát pénzt kell adnunk, ez optimális esetben nem lehet sokkal kevesebb, mint a közmunkás bér. Ugyanakkor természetesen túl sok pénzt sem érdemes és nem egyszerre. Ezt egyébként az oktatásirányítás, az Innovációs és Technológiai Minisztérium is így látja, és az új típusú ösztöndíjakat nemcsak a műhelyiskolában, hanem a hagyományos szakképzésben is úgy vezették be, hogy van havi ösztöndíj, amely múlik a tanulmányi eredményen, és van a bizonyítvány megszerzését követően – nevezzük sikerdíjnak – egy olyan összeg, amely jó kezdési alapot jelenthet, és az egész képzés során motivációt adhat. Ami kifejezetten sajátos nálunk, hogy minden egyes diákkal egy személyre szóló, úgynevezett ösztönző megállapodást kötünk. A képzés legelején leül egymással a diák, a mester és a mentor, és papírra vetnek egy rövid, érthető, ösztönző megállapodást, amiben vállalja a diák, hogy az adott hónapban mit fog elérni, hogyan halad a cél felé, mennyi ösztöndíjat állapítunk meg, és havonta értékelő megbeszélés is zajlik. Ha nem haladtak úgy, ahogy szerettek volna, akkor az ösztöndíj nem veszik el, csak eltolódik, mindig közös megállapodásban a diákokkal.

Részletek a Nyolcágú kereszt 2021.02.18-án elhangzott adásából

máltai történelem

Aki Magyarországra hozta a máltai keresztet

Nyolcvan éve született Csilla von Boeselager, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat örökös tiszteletbeli elnöke. Feleség, édesanya, a tudomány embere, nemzetközi menedzser, mélyen hívő katolikus, aki szelíd határozottsággal bírta rá az embereket a felelősségteljes segítségnyújtásra. Kozma Imre atya, a Szeretetszolgálat alapító elnöke „Isten ajándékának” nevezte Csilla asszonyt, akinek örökségét a Máltai Szeretetszolgálat mindennapi munkája őrzi.

Csilla von Boeselager Fényes Csilla néven született Budapesten 1941. május 17-én. Alig volt hároméves, amikor a család a Vörös hadsereg elől menekülve elhagyta az országot. Németországon át Venezuelába vezetett az útjuk. Caracasban ferences internátusban tanult, majd 15 évesen beiratkozott a New York-i Vassar College-ba. 1961-ben kémikusi diplomát szerzett. Nem sokkal később egy lovasbalesetből eredő gerinc sérülése miatt kórházba került. Hosszú, súlyos betegség után, 1964-ben ötvenszázalékos rokkantsággal hagyta el a kórházat. 1970-ig New Yorkban a Shellnél dolgozott, majd Frankfurtba költözött. Németországban ismerkedett meg Wolfhard von Boeselager báróval, akivel 1973-ban kötött házasságot. Két gyermekük született, Ildikó 1974-ben és Ilona 1976-ban. 1985-ben, lakhelyén Höllinghofenben ismerkedett meg a németországi Máltai Segélyszervezet, a Malteser Hilfsdienst tevékenységével. Bérmlásra készítette fel a fiatalokat, de az elméleti munkát kevésnek találta, ezért elsősegélynyújtó tanfolyamot végzett. Hitt abban, hogy ennél többet is tehet. „Nekem a máltai kereszt nem dekoráció, hanem egy komoly lelki világot és gondolkodásmódot jelent, az életem nagyon fontos része. Amikor azt mondom, hogy ennek a rendnek a munkáját vállalom, akkor én azt tényleg száz százalékgig úgy gondolom és próbálok aszerint cselekedni.” – mondta máltai el-

köteleződéséről egy interjúban. Mikor egy németországi fogadáson találkozott Ugron Imrével, a máltai lovagok németországi munkaközösségének elnökével, elkezdtek tervezni, hogyan nyújthatnának segítséget Magyarországon. Csilla von Boeselager így vallott erről: „Ez volt az a pillanat, amikor szépen csendesen bekopogott az Úr a szívem ajtaján, azzal a feladattal, melyre azt mondom, hogy a hivatásom.”

A találkozásból közös munka lett. Az első adományok összegyűjtésekor Csilla von Boeselagernek és társainak szembesülnie kellett azzal, hogy a legnagyobb feladatot a magyarországi elosztás fogja jelenteni. Ugron Imrével Budapestre utaztak, hogy megtalálják a partnereket az akcióhoz. „Csilla kihallgatást kért Paskai László bíborostól, hogy az egyház segítsen a gyógyszer-adományokat és a kórházi berendezéseket megfelelő helyre eljuttatni. A bíboros azt felelte, csomagolják össze az adományokat egy kofferba, hozzák át Budapestre, és majd segítenek kiosztani. Bíboros atya félreérti a helyzetet, mondta Csilla, mi nem egy kofferral hoznánk adományokat, hanem negyventonnás kamionnal. Az száz köbméter. Kiderült, hogy az egyház ezzel nem tud mit kezdeni. A titkárságon egy apáca azt mondta, van egy-két tevékeny pap Magyarországon, aki talán tud segíteni. Kozma Imre atyát ajánlotta.”

Csilla von Boeselager lánya, Ildikó így emlékszik vissza erre az időre: „Összegyűj-

töttek egy kamionra való segílyt és útnak indították Magyarországra. Ez alapvető élmény volt édesanyámnak, élete utolsó nyolc évét ez töltötte ki. Rálépett az útra, amit Isten neki szánt. Itt hasznosult az összes tudása, amit élete során összegyűjtött, a sok nyelv, a kommunikáció, a marketing, a szervezés, és az az egyedülálló képessége, ahogyan az emberekre hatni tudott. Ez mind-mind egyetlen célt szolgált, ő pedig mintha erőt merített volna a feladataiból, amelyek életben tartották őt. Ha nem lett volna ennyi kötelessége, valószínű korábban elment volna, ez a munka meghosszabbította az életét is.”

Csilla von Boeselager asszony 1987 augusztusában találkozott Kozma Imre atyával. Utóbb mindketten sorsszerűnek nevezték ezt az alkalmat. „Ő Isten ajándéka volt. Az ő első ajándéka pedig a máltai kereszt volt, aminek az üzenete az emberek egymással való kapcsolatának isteni értelme.” – mondta Kozma atya.

A bárónő németországi kórházakat keresett fel, orvosi műszereket és felszereléseket kért a magyar egészségügy támogatására. Az első, műszerekkel és kórházi eszközökkel megrakott kamion 1987. október 23-án érkezett Budapestre. Miután személyesen is meggyőződött a hazai egészségügy keserves állapotáról, 1988-ban 36, 1989-ben 155 teherautó érkezett Magyarországra orvosi műszerekkel és eszközökkel megrakodva.

1988 nyarán rosszindulatú daganatot diagnosztizáltak nála, meg is műtötték. Amikor legközelebb Magyarországon járt, a magyar kormány egyik képviselője is találkozott vele. Akkor azt kérte, hogy

a kormány tegye lehetővé a vallás valóban szabad gyakorlását, és azt, hogy egy saját máltai szervezetet alapíthasson.

Az adományokkal megrakott teherautók hetente többször érkeztek Zugligetbe, nem volt kérdés, hogy a segélyezés lebonyolításához kell egy szervezet. Miután Csilla von Boeselager és a vele érkező Ugron Imre a németországi máltaiaknál viseltek tisztséget, magától értetődő volt, hogy az új segélyszervezet is máltaiak nagy családjához tartozik majd. Magyarországon akkor még nem lehetett civil szervezetet alapítani, ezért 1988 decemberében Németországban hozták létre, Ungarischer Malteser Caritasdienst néven. Nem sokkal később azonban a törvények már Magyarországon is lehetővé tették az alapítást, így 1989. február 4-én Budapesten is létrehozták a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesületet.

Alig néhány hónappal később a fiatal szervezet az akkori Európa legnagyobb humanitárius segélyakciójának főszereplője lett. Kozma Imre atya így idézte fel: „Augusztus 13-án, az esti mise után egy magas férfi várt rám a sekrestyében, a nyugatnémet konzul volt az, és azt kérdezte, tudnánk-e segíteni a keletnémet menekültek elhelyezésében. Csilla asszony ekkor érkezett Budapestre, őt a repülőtéren várta ugyanezzel a kérdéssel a követség első titkára. Mindketten gondolkodás nélkül igent mondtunk. Másnap reggel megkezdődtek az előkészületek. A Münchenben működő máltai szervezet az első telefonhívást követően azonnal útnak indította az első teherautót, amely 90 darab sátrat hozott. Augusztus 14-ét azóta a Befogadás napjának nevezzük.”

A történelemformáló napokat gyermekként élték meg Csilla von Boeselager lányai. Ildikó Freifrau von Ketteler-Boe-

selager, Csilla asszony elsőszülött lánya a Máltai Hírek című lapban olvasható interjújában mesélt erről az időszakról. „Arra emlékszem, hogy a telefon egész nap csörgött, a faxgépből egész nap kilométeres papírcsíkok tekeregtek elő, a ház pedig tele volt idegen emberekkel, köztük rengeteg magyarral. Vacsora közben olyan nevek forogtak az asztalnál, akikről csak a tévéből hallottunk, most pedig a mami sorra találkozott velük. Azután megnyílt Budapesten a zugligeti tábor, és a mami elutazott. Esténként ott ült az egész család a tévé előtt és néztük a mami híradóban. Az életét kitöltötte a máltai munka, de rólunk sem feledkezett meg. Mikor a keletnémet menekültek már nem fértek el a zugligeti táborban, mami elvitt minket Csillebércre, és a táborban mi is osztoztunk az élelmiszert. Mikor indultunk haza, oda mentem anyukámhoz, és azt mondtam neki: tudod, nagyon hiányzol nekünk, de megértem, ha itt akarsz maradni, mert a te feladatod most itt van.”

Betegsége ellenére fáradhatatlanul járta az országot Kozma Imre atyával, és találkozásaikból máltai közösségek születtek.

„Olyan volt, mint a meleg tűz egy hideg szobában, maga köré gyűjtötte az embereket. Nagyon nagy benyomást tett az emberekre, a környezetében mindenki azt szerette, amit ő szeretett, mindenki azt akarta csinálni, amit ő akart. Nagyon jó kommunikátor volt, de élénk és lelkes ember is. Néha még ma is rácsodálkozom, amikor valaki a Máltai Szeretetszolgálatnál azt mondja, ezzel a feladattal még Csilla bírta meg őt, és neki nem lehetett nemet mondani. Húsz éve egyszer megkérte valamire, és az illető azóta csinálja.” – mesélte lánya, Ildikó édesanyja születésének hetvenedik évfordulóján.

Csillan von Boeselager, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat társalapítója és örökös tiszteletbeli elnöke 1994. február 23-án hunyt el. Pátyon utcát neveztek el róla, Miskolcon szobrot avattak a tiszteletére, emléket több, a nevét viselő intézmény őrzi. Lánya, Ildikó szerint öröksége tovább él a máltai közösségekben és az általa alapított alapítványban. „A legfontosabb öröksége talán a gondolkodásmód a felelősségteljes segítségnyújtásról. A húgom a német máltai rend aktív tagja, én pedig a mami másik örökségét, az Osteuropa Hilfe Alapítványt viszem tovább a testvéremmel, Raffaellel.”

1996 augusztusában Miskolcon átadták a Csilla von Boeselagerről elnevezett új máltai intézményt, amelyben az ország első ápolási otthona kezdte meg működését. Az avatóünnepségen férje, Wolhard von Boeselager idézte fel emléket:

„Egy újság azt írta róla, hogy mindig „az adott időhöz és helyhez illő asszony volt”. 1989-ben elnevezték „budapesti angyalnak” és „Európa asszonyának”. Önmagát viszont Európa legjobb koldusának hívta. A német szövetségi elnök elnevezte a „Keletet és Nyugatot összekötő élő hídnak”, Helmut Kohl német kancellár pedig ezt mondta: „Ő volt a rászorult emberekért élő önzetlenség jelképe.” Hans-Dietrich Genscher, akkori német külügyminiszter pedig így fogalmazott: „Nagy diplomata volt, fáradhatatlan, ragyogó és nyugodt”. Mások Szent Erzsébettel hasonlították össze, úgy érezték, hogy Isten ajándéka volt. A gyerekei tornádónak hívták... Csilla hitt a szenvedés értékében, a saját szenvedésének, betegségének értelmében is. Utolsó éveit a legnagyobb teljesítményének és sikereinek éveit voltak, még a kemoterapiás kezeléseket és műtéteket is. A saját szenvedése és halála – úgy, mint más embereké – számára nagy, spirituális élmény volt Krisztus követésében. Az volt a véleménye, hogy a máltaiaknak mindig ügyelni kellene arra, hogy a máltai kereszt ne váljon csillaggá, ne rendi dekoráció legyen belőle. Soha nem szabad elfelejteni, hogy a kereszt szenvedést és halált jelent.”

Csilla von Boeselager életének súlyos betegségben töltött utolsó éveit a Magyar Máltai Szeretetszolgálat tevékenységének megszervezésével teltek, amire küldetésként tekintett: „Erre készítettem fel az Úr egész életében. Megismertette velem a menekült, a kirekesztett, a szegény, a rokkan státuszt, hogy tudjam, mi van annak a lelkében, s mennyire rászorul az együttérzésből fakadó aktív segítségre az, aki ilyen helyzetben él.”

A Befogadás Háza alapkövetétele Pátyon

jelenlét

Mesélő anyukák a Dél-Dunántúli Régióközpontban

A legnehezebb helyzetben lévő családokban is meséljenek és beszélgessenek – ezt igyekeznek elérni a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-Dunántúli régiójában évek óta működő Mesélő anyukák program. A közös mesélés nemcsak élményt ad, és érzelmi intelligenciát fejleszt, de az édesanyák azt is megtapasztalhatják, milyen az, ha figyelnek rájuk. Pálmai Erika írása.

„Nem is olyan rossz olvasni” – mondja Márti, aki egy éve jár a Mesélő anyukák foglalkozásra Csökölyön, de mostanáig még soha nem tartotta magánál az éppen közösen olvasott mesekönyvet. Rendszerint némi szabadkozással – miszerint ő nem is tud jól olvasni –, gyorsan továbbadta. Mi változott meg benne? Márti sem tudja. A gátlásait talán a láthatatlan fonálról szól, amely összeköti azokat, akik szeretik egymást, akkor is, ha éppen távol vannak egymástól, és még akkor is, ha egyikük már nem él. Az is lehet, hogy az újonnan becsatlakozó anyukák bátorsága ragadta Mártit magával. Ezúttal azonban nemcsak olvasott a Jelenlét ponton tartott foglalkozáson, de azt is megígérte a jelen lévő unokáinak, hogy otthon nekik is mesél majd.

„Ott, ahol már régebb óta csináljuk, mesélővé válnak az anyukák. Hazaviszik a könyvet és elkezdnek mesélni a gyerekeknek, és egyszer csak a nagyobb

iskolás gyerek is a mesekönyvből gyakorolja az olvasást, ha azt látja az anyukáján, hogy ez fontos” – mondja tapasztalatairól Kiss Barbara gyógypedagógus szakértő, a Mesélő anyukák program kitalálója. Ő tanár volt és gyerekekkel foglalkozik azóta is, hogy a Magyar Máltai Szeretetszolgálatnál kezdett dolgozik. „Nagyon nehéz volt azt látni, hogyan nyílt egyre nagyobbra az olló a jó és rossz körülmények között élő gyerekek között, akik nagyon sok hátránnyal küzdenek. Sokat gondolkodtam azon, milyen korban, hol lehetne megfogni a problémákat. Így jutottam el a kezdőponthoz, az anyukákhoz.”

A rendszeres mesehallgatás ugyanis fejleszti az érzelmi intelligenciát, a fantáziát és megalapozza azokat a tanulási képességeket is, amelyekre az iskolában van szükség. Mindeközben az anyukák olyan megértő és figyelmes közegre is találnak, ahol nyugodtan beszélhetnek magukról, az érzéseikről, a sérelmeikről és arról is, milyen a viszonyuk az olvasáshoz. Ez pedig nagy változás ahhoz képest, hogy ezeknek az asszonyoknak nincs meg az élményük, hogy őket valaki az ölébe vette, a szemébe nézett, mesélt vagy bábozott neki. Ráadásul nagy gátak vannak bennük az olvasással kapcsolatban is, az iskola többnyire kudarcélmény. „Ezért ki sem ejtem az elején azt a szót, hogy olvasás. Ez tabu.”-szögezi le Barbara.

A mesélő anyukák foglalkozások mindig beszélgetéssel kezdődnek, minden-

kitől megkérdezik, hogy van. És meg is hallgatják a választ. „Teljesen egyenrangú partnereként itt mindenki ugyanazt a figyelmet, tiszteletet kapja”. Azután közösen olvassák oldalról-oldalra az aznapra kiválasztott mesekönyvet, közben néha megállnak és megbeszélik, hogy mit olvastak. Így az anyukáknak már lesz mintájuk arról is, hogyan tudnak otthon ők is beszélgetni a gyerekeikkel.

Kiss Barbara azt mondja, arra nagyon figyel, „hogy ne rontson ajtóstól a házba”, ezért soha nem ad házifeladatként meseolvasást. „Nem vagyok naiv, tudom, hogy a televízió és a telefon is státuszszimbólum, és nagy kísértés az esti mese helyett a mesefilm. De fél év után már látványos az eredmény: nem egy, hanem sok gyerek gyúlik az anyuka köré, aki elkezd mesélni. Így sokan megkapják a mesehallgatás élményét.”

A program nyomán az anyukák sem csak élményt kapnak, mindeközben az olvasást is gyakorolják, és fejlődik a tudásuk. Még az is gyakorol, aki csak a szemével követi a mesét, feltéve, hogy nincs diszlexia, vagy valami összetettebb tanulási probléma a háttérben. Könnyebben veszi elő a könyvet és mesél az, aki megtapasztalta, hogy jó mesét hallgatni.

Mindezek alapján Kiss Barbara – ahogy ő mondja – csodákat vár a programtól. „Kiderült, hogy az anyukák azért is örülnek a beszélgetéseknek, mert eddig nem voltak meg hozzá a szavaik, nem volt benne gyakorlatuk és nem tudtak figyelni sem egymásra. Könnyebb nekik egy vezérfonal mentén beszélgetni, és közben megtanultak egymásra figyelni”. Kiss Barbara szerint ebből lesznek a csodák, mert ha egy anyuka megtanul a másik anyukára figyelni, akkor azt is jobban megtanulja, hogy a saját gyerekére odafigyeljen. Az az anya, aki beszélget, aki mesél, még a beszédfejlődésben is tudja a gyereket támogatni. A hátrányos helyzetű gyermekekre jellemző megkésett beszédfejlődés ugyanis nem feltétlenül idegrendszeri éretlenségből adódik, hanem nagyon gyakran a környezeti hatásokból – ezen is tud változtatni a mesélő anyukák program.

„Nagyon szeretném azt elérni, hogy az anyukáknak legyen rutinjuk az önkifejezésben, az érzelmeik megfogalmazásában” – mondja Kiss Barbara, így a gyerekeik dühét és érzéseit is jobban meg tudnák érteni.

Elkötelezetten a rászoruló ügye mellett

A Szuverén Máltai Lovagrend Pro Merito Melintensi érdemrenddel tüntette ki Soltész Miklós, Rétvári Bence és Fülöp Attila államtitkárokat a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Magyar Máltai Lovagok Szövetségével való szoros együttműködésükért és a szervezetek munkájának előmozdításáért.

A Szuverén Máltai Lovagrend érdemrendjét június 9-én a rend magyarországi központjában adta át Fra' Marco Luzzago a Szuverén Máltai Lovagrend Nagymsteri helytartója nevében a Rend magyarországi nagykövete, Ugron Imre. Soltész Miklós államtitkár a Pro Merito Melintensi érdemrend parancsnoki fokozatát, Rétvári

Bence miniszterhelyettes és Fülöp Attila államtitkár az érdemrend tisztí keresztyét kapta. A kitüntetést a máltaiak 1920-ban alapították azzal a céllal, hogy elismerésüket fejezhessék ki olyan tevékenységeikért, amelyek a Máltai Lovagrend hírnevét szolgálják, és olyan embereknek, akik nagy érdemeket szereztek a Rend eszmeiségének

Fülöp Attila, Soltész Miklós és Rétvári Bence államtitkárok

Határon átnyúló jelenlét

Lezárult a Magyar Máltai Szeretetszolgálat két határon átnyúló, hazai szaktudást gyarapító és az erdélyi partnerszervezeteket megerősítő, társadalmi felzárkóztató és egészségügyi programja.

Közel 10 ezer ember átfogó ingyenes szűrővizsgálatát végezte el, egészségmegőrző előadásokat, elsősegély képzéseket, szakemberek és laikus segítők számára workshopokat szervezett Magyarországon és Romániában a Máltai Szeretetszolgálat az Országos Kórházi Főigazgatósággal közös programjában. A projektben egészségügyi jó gyakorlatokat gyűjtöttek össze és a komplex szűrések adataiból elkészült egy probléma térkép, valamint megújult a WebNővér otthonápolást segítő weboldal. Már a hároméves projekt ideje alatt hasznosultak a megszerzett tapasztalatok

többek közt a hazai finanszírozású gyermekszemészeti szűrőbusz gyakorlatában, és a koronavírus-járvány elleni védekezés területein is. Az EFOP-1.12.1-17-2017-00007 azonosító számú projekt 985,90 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatásból valósult meg.

Négy erdélyi és négy magyarországi településen mintegy 17 ezer embert érintett a Szeretetszolgálat felzárkóztató segítő programja, melynek legfontosabb célja a halmozottan hátrányos helyzetű emberek életkörülményeinek javítása, a gyerekek esélyteremtése és a szakmai tapasztalatok megosztása volt. Emellett fontos szempont volt a határon túli együttműködő partnerek felzárkózáshoz kapcsolódó szaktudásának bővítése. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Magyar Örökség díjjal elismert Jelenlét programjának módszereit alkalmazó projekthez az Emberi Erő-

és ügyének támogatásában. Pro Merito Melintensi érdemrendet elsősorban olyan személyek kapják, akik nem tagjai a Máltai Lovagrendnek.

Rétvári Bence, az EMMI parlamenti államtitkára, miniszterhelyettes országgyűlési képviselőként, államtitkárként számos fontos és nagy súllyal bíró ügy mellé állt, melyek közül többet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Szuverén Máltai Lovagrend közreműködése révén valósított meg. Többek között ifjúsági és határon átnyúló programok megvalósulásához járult hozzá. Soltész Miklós a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára a Karitatív Tanács és a Nemzeti Humanitárius Koordinációs Tanács elnökeként a mindennapokban és a rendkívüli időkben is összefogja az ország segítő szervezeteit, és fontos előmozdítója volt a karitatív szervezetek megerősítését segítő szervezettefejlesztési pályázatoknak. Az évek során az államtitkár részleteiben is megismerte a máltai munkáját, melynek nem csak elvi támogatója, de gyakori résztvevője is. Fülöp Attila, az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkárának tevékenységét az esélyteremtés, a társadalmi felzárkózás elősegítése jellemzi. A hivatali kapcsolatokon messze túlmutató szakmai együttműködésben dolgozik a máltaiakkal, a társadalmi felzárkózás terén hasonló szemléletmódot képvisel, mely szerint a bajban lévő embereknek nem sajnálatra, hanem esélyekre van szükségük.

forrás Támogatáskezelő által koordinált kutatás társult, melyben a határon túli hátrányos helyzetű emberek társadalompolitikai és munkaerőpiaci helyzetét vizsgálták. Az EFOP-1.12.1-17-2017-00008 azonosító számú projekt 911,18 millió forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás segítségével valósult meg.

képriport

Ne csak zsíroskenyér legyen

Békéscsabán az önkéntesek szolgálatából létrejött az utcai gondozószolgálat, mely naponta látogatja a város környékén élő hajléktalan embereket. A közeljövőben a mozgó segítségnyújtást állandó intézmény, egy nappali melegedő egészíti majd ki. Radványi Benedek és Kovács Bence képriportja.

2018 decemberében kezdte meg működését a Máltai Szeretetszolgálat békéscsabai utcai gondozószolgálat, de két év elteltével már olyannyira túlnőtte az eredetileg meghatározott kereteit a két munkatárs, Székely Margit és Szatmári Károly tevékenysége, hogy új bázist kell keresni, ahol nappali melegedőt alakíthatnak ki. Igaz, a működés már most is ahhoz hasonlít, ugyanis a két szociális dolgozó munkanapjainak első felét a Páduai Szent Antal Társszékesegyház plébániáján tölti, ahol eleinte csak az irodájuk volt, de Szigeti Antal atya segítségének köszönhetően egyre több lehetőséget kaptak. A plébános jelentős összeggel támogatta például a mosdóhelyiség kialakítását is. Az igény pedig egyre nagyobb lett: voltak, akik inni- vagy ennielől jöttek, mások hivatali ügyek intézésében kértek segítséget vagy például borotválkozni szerettek volna. A pandémia alatt végképp megnőtt az érdeklődés, ma már naponta 15-20 ember kopogtat, akiknek nemcsak akut segítséget nyújtanak, többeknek megoldották már a tartós lakhatásukat is. Az új helyszínen – ahol kevésbé lennének szétszórta a helyiségek és a most hiányzó közösségi termet is kialakítanák – ezt a tevékenységet folytatnák.

Szatmári Károly egy, az elmúlt napokban készített képet mutat a mobiltelefonján: egy embernek segített beköltözni egy elhagyatott házba, amihez a tulajdonos engedélyét is megszerezte.

Felidézte, hogy volt már, akit az alkohol rablásából sikerült kimenteni. Az illető 17 évig élt így az utcán, de már két éve nem iszik, mást a szegedi máltai Egészségügyi Centrumban tudtak tartósan elhelyezni, és mikor az illető újságolta, hogy hamarosan megházasodik, Károly azt mondta: „Az esküvői tortát én veszem”

Békéscsaba szélén, egy hajléktalanok által birtokba vett romos házban járunk. Zsuzsa láthatóan nincs jól, fáj a mellkasa, köhög is, de egy érintésmentes hőmérővel megállapítják, hogy nincs láza. Hosszas beszélgetés után egy másnapi tüdőszűrésre sikerül rávenni Zsuzsát, aki rendkívül zord körülmények között él itt párjával.

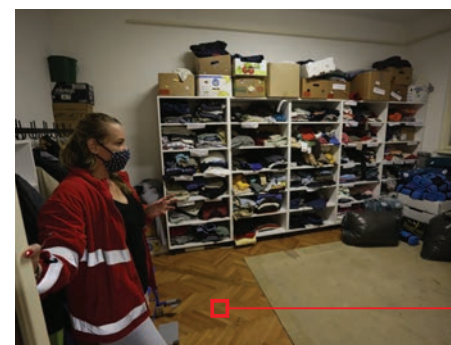

A Páduai Szent Antal Társszékesegyház udvara gyakran látogatott hely a békéscsabai hajléktalan és rászoruló emberek körében. A két szociális munkás, Székely Margit (jobbra) és Szatmári Károly (balra) alázattal és szeretettel fordul feléjük, mindenre igyekeznek megoldást találni. Azt mondják, szándékosan hívják be őket a plébániaudvarra, hogy nyugodtabb körülmények között, ne az utcán, kéregetés közben beszélgethessenek.

A békéscsabai szociális munkások általában délutánonként keresik fel azokat, akik az utcán vagy máshol a városban, kritikus körülmények között élnek. Pált teával kínálják, majd miután kiderül, hogy feldagadt a lába, megbeszélik, hogy másnap eljön a plébániára, hogy új kötést kapjon a bokájára.

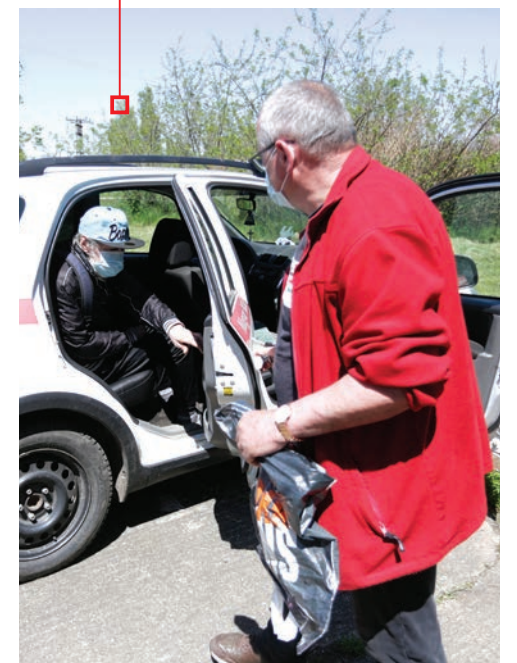
A két szociális munkás hivatásukként tekintenek a szegény emberek szolgálatára, pedig eredetileg egyikük sem ezt a pályát választotta. Székely Margit ifjúságsegítőnek tanult, Szatmári Károly pedig évtizedeken át szobafestőként dolgozott. Mindketten azt vallják, hogy munkájukhoz az isteni gondviselés ad erőt.

A békéscsabai csoport vezetője az adományraktárat mutatja, amely az első helyiség volt, amit a plébánián birtokba vehettek. Ezt követte egy iroda az utcai gondozószolgálat részére, majd egy konyha, végül pedig egy fürdő- és mosóhelyiség. A raktár jobb oldalán tárolt pokrócokat, hálósákokat az éjszakákat szabadban töltő hajléktalan embereknek adják.

A máltai munkatársak maszkban és gumikesztyűben adnak át egy pohár teát és becsomagolt szendvicseket. Az utcai gondozószolgálat tevékenységének ez nem lenne része, de ők szendvicskészítéssel nyitják a napot, amihez a hozzávalókat adományokból fedezik, de – hogy ne „csak” zsíros kenyér legyen – gyakran maguk vesznek hozzá felvágottat is.

A gyakran visszatérő, Misinek becézett ellátott most hivatali ügyek intézésében, dokumentumok értelmezésében kér segítséget, majd kerékpárját is odatozza. Az eldeformálódott első kereke és az elvesztett zár miatt panaszkodik, amiért sehol sem tudja otthagyni a járgányt. „Holnap hozok egy kereket, lakatot is kerítünk rá” – kapja az ígéretet különleges kérésére.

Apa ott van a szívedben

Parák Eszter és Majoros Árpád riportja

„Március közepén derült ki, hogy mindketten elkaptuk a koronavírust. Kérdeztem tőle, hogy mi lesz, ha mind a ketten elmegyünk, és itt marad a hat gyerek egyedül. Azt mondta, nem lesz semmi baj. Együtt fogjuk őket felnevelni.” Erdélyiné Vörös Nikolett egyszerű mondatokkal mesél arról, amire valójában nincsenek szavak, mi pedig csak ülünk és hallgatjuk, hogyan veszítette el párját, Erdélyi Kálmánt. Arra kérjük, mondja el közös történetüket, ő pedig nem mondja azt, hogy gyenge hozzá, hiszen, ha van valami, amit az egyedül maradt családanak nem engedhetnek meg maguknak, az a gyengeség.

Nikolett bekapcsolja a kávéfőzőt, és mesél tovább. A gép lassan melegszik, mert azóta nem használták, mióta férje kórházba került. „Mindig együtt kávéztunk. Nélküle ez sem ugyanaz.” Március 19-én éjszaka a férfi rosszabbul lett. Akkor már a nappaliban aludt, nehogy megfertőzze a gyerekeket. Nehezen kapott levegőt, köhögött, lázas volt. „Nagyon rosszul volt, és arra kért, hogy ha vele bármi lesz, neveljem fel a gyerekeket. Amikor beült a mentőautóba, azt mondta, szeretlek kicsim, és azzal búcsúzott, hogy majd találkozunk. De már nem találkozunk.”

Egy ismerős hívott: igaz, hogy elment?

Erdélyi Kálmán egy hétig volt kórházban. „Videocheteltünk, hogy lássa a gyerekeket. Beszélni már nem tudott, csak pusztit küldött nekik. Ők pedig mindig mindenről tudtak. Mindent megbeszéltem velük, hogy tisztán lássanak. Annyit mondtak az orvosok, hogy hosszú lesz az út, de végigjárjuk. 27-én lélegeztetőgépre került, súlyos tüdőgyulladásra volt, elfáradt a szervezete. Nehéz megérteni, hogy mi történt. A gyulladás lement, az utolsó reggel kicsit jobbak voltak az eredményei. Harmincadika volt. Egyszer csak hívott egy ismerősünk, igaz-e, hogy Kálmán elment? Nem tudtam mit mondjak. Nem hittem el. Hívtuk a kórházat, ott mondták, hogy tényleg így van. Teljesen földhöz vágott. Annyi kérdés van bennem, hogy miért és hogyan történhetett ez, de tudom, hogy hiába keresem a válaszokat, azok nem hozzák vissza őt. Azután leültettem a gyerekeket, és elmondtam, hogy apa rosszul lett, és az orvosok nem tudtak segíteni. Úgyhogy ő már nincsen.”

Nikolett azt mondja, miután férje elhunyt, attól félt, hogy neki is komolyabb baja lehet, ezért három hétig nem mert emberek közé menni, amikor pedig először elindult, annyira beöltözött, hogy

megbámulták. „Nagyon félttem, mert már csak én maradtam a gyerekeknek. Tudom, hogy az apjukat nem pótolhatom, de megpróbálok mindent megtenni, hogy így együtt folytatni tudjuk.” Vörös Nikolett és Erdélyi Kálmán négy éve találkozott egymással. Egy héttel később a férfi három gyermeke – ifjabb Kálmán, Bianka és Kristóf – is megismerte az aszszonyt, és nem volt kérdés, hogy együtt, egy családként tervezik a jövőjüket. „Az első randevúmon elmentünk a Balaton partra. Nagyon hideg nap volt, ő egy rövidujjú pólóban volt, de játszott a vagányt, hogy nem fázik. Azt már csak az esküvőnk után mondta el, hogy úgy fázott, majd’ odafagyott a partra. Úgy szeretttük egymást, ahogy voltunk, elfogadtunk minden rigolyámmal, jó oldallal. Az biztos, hogy ahogy ő szeretett, senki nem fog, és én sem fogok senkit.” Nikolett cukrászként dolgozott, majd megszülettek az ikrek, Jázmin és Dominik, aztán egy év múlva Maja. Így lettek igazi nagy család, hat gyermekkel.

Erdélyi Kálmán üzletkötőként és szállítóként dolgozott, általában reggel négytől, de volt, hogy már éjjel kettőtől rőtta az utat. Néha gyerekei is elkísérték. „Az volt a legjobb, amikor mehettem vele. Általában négykor keltünk, de volt, hogy pontban éjfélkor kellett odaérni, hogy időben el tudjon indulni.” – idézi fel a legidősebb fiú, Kálmi. „Olyan is volt, hogy nyolckor feküdtem és tizenegykor kelni kellett” – teszi hozzá egy évvel fiatalabb húga, Bianka. Nikolett azt mondja, a férje rengeteget dolgozott. „Azért próbáltunk néha egy kicsit kettesben is lenni. Este 11 óra után, amikor mindenki lefeküdt aludni, volt egy kis időnk egymásra, vagy amikor a nagyok elmentek, a kicsikre pedig vigyázott a nagymama, és végre el-mehettünk sétálni egyet.” És hogy milyen ember volt Erdélyi Kálmán? „Ha felhívta egy ismerős, hogy Budapesten lerobbant az autója, azt mondta, szívem, nemsokára jövök. Beült az autóba és ment segíteni. Ilyen volt.”

Az asszonynak nem volt sok ideje a saját gyászával foglalkozni, mint mondja, neki most csak az a fontos, hogy a gyerekek rendben legyenek, a házban be tudják fejezni a megkezdett munkákat. A régi családi házat, ahol férje édesanyjával együtt élnek, az előző évben kezdték felújítani. Lassan, lépésről lépésre, ahogy az anyagiak engedték. Kicsérélték a nyílászárókat, majd szigeteltek, és ez év tavaszán belevágtak a belső felújításba. „Valamelyik nap a falat gletteltem, a polcokhoz tipliket fűrtam be. Nem is tudtam, mit csinállok, de nem hagyom félbe, amit elkezdünk.”

A házaspár azt is tervezte, hogy egy kis élelmiszerüzletet nyitnak. Már minden megvolt hozzá, a férfi saját vállalkozást is alapított, amit halála után ugyan felszámolnak, de felesége eltökélte, hogy amint tudja, egyedül is megnyitja a kisboltot. „Hat gyerekkel szinte biztos, hogy sehol nem fognak felvenni, ezzel a kisbolt-tal próbálok gondoskodni a jövőjükéről. Ő egy cukrászdát is akart nyitni nekem, de erre én most nem gondolok. Egyelőre annyit szeretnék, hogy a kisboltban megkeressünk annyit, amennyivel biztonságban nevelhetem a gyerekeinket.”

A matekóra vége

Bianka nyolcadik osztályból ballag az idén, arra is nagyon készültek. „Nagyon büszke volt minden gyermekére. Kálmi-ka eszére, Bius céltudatosságára, Kristóf ügyességére, és a picikre is. Mindegyikre. Hiszem, hogy az apukájuk most is figyel minket, és próbálok úgy nevelni őket, ahogy együtt csináltuk. Ők pedig mindenben segítenek nekem. Támogatjuk egymást.” Az édesapa halála után Erdélyiné a három nagyobb gyermek gyámjává szeretne válni, de a folyamat lassú. „Saját gyerekeimként szeretem őket, egy család vagyunk, az is szeretnénk maradni. Az ügyintézés nagyon lassan megy, a hivatal leterhelt, sokan lettek mostanában árvák, félárvák. A gyerekek tanára mesélte, hogy matekórán szóba kerültek a szülők, és egy kislány elmondta, hogy náluk milyen tragédia történt, aztán egy másik is, végül az én kislányom. A matekórának ott volt vége, utána már csak beszélgettek kicsengetésig.”

Bianka sokat segít a háztartásban, együtt főz Nikolettal, aki szerint mostanában szükség is van a kóstolásra. „Mindig Kálmán kóstolta meg, bármit főztem, úgy csináltuk, ahogy ő szerette. Most nincs íze semminek, nem érzem, hogy mi jó, mi nem.” A családnak sok közös programja volt, nagy séták, társasjáték délutánok, sportolás. „Apával együtt jártunk volna bokszolni. Kálmit íratva be az edzésre, aztán én is mondtam, hogy ki szeretném próbálni, és úgy terveztük, hogy akkor mi ketten fogunk járni. Most már más, hogy apa nincs.” – meséli a 15 éves Bianka, aki állatorvosnak készül. Választását édesapja is támogatta, ahogy a kis Kálmán informatikai pályáját is, és annak is örült, hogy Kristóf autószerelő szeretne lenni.

Nem most sírunk

Mindannyian másképp dolgozzák fel, hogy édesapjuk elment, egyelőre még anyukájukkal is ritkán beszélnek róla. „Nem szeretném, hogy magukba zárják az érzéseiket, nehogy baj legyen belőle, úgyhogy próbálok velük beszélgetni róla. Most az az időszak van, amikor nem sírunk. Úgy...elvagyunk. Amikor viszont azt látom, hogy borul minden, akkor azt mondom, most ülünk le és beszéljünk. Sírják ki magukat. Szoktam mondani, hogy beszélj hozzá, ott van veled, apa ott van a szívedben. Ha nem is kapsz konkrét választ, de segíteni fog téged föntről, beszélj vele. Én is romokban vagyok, de a gyerekek előtt nem akarom mutatni. Amikor már mindenki alszik, esténként az ágyban sírok. Csendben.”

Erdélyiné Vörös Nikolett családjának a Magyar Máltai Szeretetszolgálat siófoki munkatársai is segítenek. Tóth-Kecskés Ágnes csoportvezető régóta személyes kapcsolatban van a családdal. „Kálmánnal korábban együtt dolgoztam, Nikivel is sok éve ismerjük egymást. Mindig próbáltunk nekik segíteni, hiszen hat gyerekkel nem könnyű. Amivel tudtuk, támogattuk őket. De ez sosem volt egyoldalú, Kálmánra mindig számíthattunk, ha bajban voltunk a szállítással, vagy ha valami elromlott, ő segített.” Amikor megtudták, mi történt a családfővel, a máltai csoportvezető bankszámlát nyitott a család számára, a Facebookon pedig létrehozott egy jótékonyági csoportot. A közösségi oldalon jó szándékú emberek ajánlanak fel tárgyakat, melyekre licitálni lehet,

a bevételt pedig a család számára utalják át. „Niki azt mondta, hogy csak egy kis nyugalomra van szükségük. A férjét nem tudjuk visszahozni, de abban segíthetünk, hogy az anyagiak miatt ne kelljen aggódnia. És ezzel talán mégis csak tudunk egy kis nyugalmat is adni. Niki nem tudott arról, hogy számlát nyitottam nekik, mert meg akartuk lepni vele, így viszont nem az ő nevében van, hanem az enyémén. De ő kezeli és csak neki van hozzáférése, a gyerekekkel együtt döntik el, mire fordítják az összeget. Emellett őket ajánlottuk a Szeretetszolgálat központi segítő programjába, amely olyan családokat támogat, melyek a koronavírus járvány következtében veszítették el az édesanyját vagy az édesapát.”

A gyászoló családok mellett

Kétszáz gyermeknek nyújtott támogatást a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, akik a koronavírus következtében veszítették el szüleiket.

A Szeretetszolgálat országszerte segíti a koronavírus miatt nehéz helyzetbe került családokat, így a szervezet helyi munkatársai tudták, kiket ért a legsúlyosabb veszteség. Az egyik vagy mindkét szülőjét elveszítő gyerekek támogatására 20 millió forintos támogatási keretet különített el a Szeretetszolgálat. Az elveszített szülőket semmilyen módon nem pótolhatja egy karitatív szervezet, de mindenképpen segítenie kell – mondta Győri-Dani Lajos ügyvezető alelnök a támogatási programról. „A támogatással abban szeretnénk segíteni a családoknak, hogy a gyerekek megkapják azokat a lehetőségeket, amit a tragédia előtt is megkaphattak volna.” A Szeretetszolgálat munkatársai az anyagi segítségnyújtáson túl hosszú távon is a veszteséget szenvedett családok mellett állnak. A támogatási keretből családonként változó, de gyermekekenként legalább százezer forintos egyszeri gyorssegélyt nyújtott a Máltai Szeretetszolgálat.

nemzetközi segélyezés

Magyar segítségnyújtás Szenegálban

Napelemrendszert épít ki a Betegápoló Irgalmasrend a thies-i egyházmegye tulajdonában lévő Istenes Szent János Kórház teljes áramellátására a Hungary Helps Program keretében. Kozma Imre atya munkatársaival Szenegálba látogatott, hogy felmérjék a kórház állapotát és az ország fejlesztési és segélyezési kihívásait.

Szenegálba utazott Kozma Imre atya a Betegápoló Irgalmasrend magyarországi vezetője, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat alapító elnöke, hogy a Thies városában működő irgalmasrendi kórház egészségügyi fejlesztési segélyezéséről tárgyaljon. A kétszáz ágyval és különböző szakorvosi, szakcsoportos rendelőkkel működő gyógyító központ folyamatos nyomás és teher alatt működik, szerény kapacitásai ellenére a város, de egész Szenegál egyik legismertebb és leglátogatottabb egészségügyi szolgáltatója. A kórházban az elmúlt évtizedek során csak minimális állagmegóvás történt, az épület – beleértve a rendelők, szakorvosi helyiségek, műtők – energetikai rendszere korszerűtlen, nehezen bírja a szüntelen ellátási kihívásokat. A magyar kormány a Hungary Helps Program keretében nyújtott támogatásával a Betegápoló Irgalmasrend energetikai és általános állapotjavító fejlesztést végezhet az intézményen. Kozma Imre atyát az első szenegáli látogatására a Magyar Máltai Szeretetszolgálat nemzetközi segélyezésben jártas szakemberei, Győri-Dani Lajos, a szervezet ügyvezető alelnöke és Solymári Dániel, a Szeretetszolgálat nemzetközi kapcsolatainak vezetője kísérték el.

Az egyhetes út során egyeztettek a kórház szakterületi vezetőivel, külön tárgyalva a területspecifikus igényekről. Felméréseket készítették, elemezték az intézmény teljes ellátási térképét. Energetikai méréseket végeztek és a logisztikai és orvosi személyzet visszajelzései alapján meghatározták a legmagasabb prioritású feladatokat. Az út során fel-

keresték a társintézményeket és hasonló profilú központokat, hogy egyeztessenek, összehasonlítsák elemzéseket készítsenek. Találkoztak az intézmény tulajdonjogait gyakorló egyházmegyei képviselőkkel, valamint az egyházmegye főpásztorával, André Gueye püspökkel is.

Kozma Imre atya a Máltai Szeretetszolgálat vezetőjeként többször járt Afrikában, ahol a szervezet a kontinens szubszaharai térségében aktív segítő tevékenységet végez, elsősorban annak keleti részén. A Betegápoló Irgalmasrend magyarországi vezetőjét és munkatársait testvéri szeretettel fogadták Szenegálban, és az egy hetes út alatt szinte teljes képet szerezhettek az ország fejlesztési segélyezési helyzetéről, kihívásairól, legszükségesebb feladatokról.

Az út során a Kozma Imre atya vezette delegáció tisztelő látogatást tett az Afrikai Újjászületés Emlékűnél (African Renaissance Monument), valamint ellátogattak a Gorée szigetén található, UNESCO világörökségi listán is szereplő, ma múzeumként működő egykori rabszolgaházba. Az épületben együtt imádkoztak a múzeum vezető kurátorával, a sziget vezető katolikus lelkipásztorával, valamint a közösség muszlim vallási vezetőjével, felidézve azokat az embertelen tetteket, amelyeket a történelemben Afrika sokat szenvedett népei ellen követtek el. Pontosan azon a helyen, ahol Szent II. János Pál pápa is tette.

A magyarországi Betegápoló Irgalmasrend koordinálása alatt megvalósuló segélymunka megkezdődött és várhatóan 2022. végére fejeződik be.

kitekintő

A Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat

A Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat (BJMSZ) 1995-ben, a német Malteser Hilfsdienst és a magyar máltaiak közreműködésével jött létre, jelentős erkölcsi és személyes pénzbeli támogatást kapott Twickelné Zichy Mária Terézia grófnőtől. Eleinte a rászorulóknak feltérképezésével, adományok szétosztásával foglalkozott, majd az 1998-as és 2001-es árvizek idején a BJMSZ jelentős tapasztalatot nyert a nemzetközi segítségnyújtás irányításában. „Ma már belegondolni is rossz, de 14-16 éves gyerekekre bízunk a segélykamionok kíséretét!” - emlékszik vissza Makuk János elnök, hozzátéve, hogy az akkor dicséretreméltóan működő fiatal önkéntesek ma is oszlopos tagjai a közösségnek. Összeállította: Piazza-Georgi Barbara

Fejlesztő foglalkozás a beregszászi Csilla von Boeselager Központban

A Beregszászi Járási Máltai Szeretetszolgálat öt fő területen működik.

Egészségügy. A 2014 óta működő Beregszászi Regionális Otthoni Betegápolási és Rehabilitációs Központ orvosi segédeszközöket kölcsönöz az egész kárpátaljai térségben. Jelenleg több száz eszközük van használatban: ágyak, matracok, kerekesszékek, járókeretek, mankók, speciális, gyermek ellátáshoz szükséges segédeszközök, felnőttek otthoni ápolásához szükséges pelenkák és kisebb eszközök.

A Szeretetszolgálat több mint öt éve együttműködik a Pető Intézettel: központi idegrendszeri károsodással élő csecsemők, gyermekek és felnőttek mozgásszervi szűrővizsgálatát végzik, és évente 2-3 alkalommal egy hónapig tartó gyermekfejlesztés foglalkozásokat tartanak látványos eredménnyel a BJMSZ épületében. 2018-ban sikerült egy EU-s pályázatot nyerni ennek a munkának a folytatására, aminek kapcsán magyarországi Down Egyesülettel együttműködve kibővíthetett a tevékenységük, több ezer különböző szindrómával élő, sérült gyerek fejlesztését végezhetik. Emellett szűrővizsgálatokat szerveznek. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat közösen alapszintű elsősegély tanfolyamokat tartottak, és félautomata defibrillátor használatára oktattak.

Étkeztetés. Saját konyhájukból naponta 40 rászoruló részére szállítanak házhöz ebédet: éves szinten több mint 12 000 adag ételt osztanak ki idős embereknek, rokkantaknak, gyermekeiket egyedül nevelő szülőknek és nagyszülőknek, mélyszegénységben élőknek. Tervük, hogy a konyha kapacitását a jövőben legalább 100 főre bővítsék. A mindennapi étkeztetésen kívül, kiemelten nehéz időszakokban tartós élelmiszer-csomagokat osztanak, és ünnepekkor ajándékcsomagokat juttatnak árvaházi és rászoruló gyerekeknek.

Gyermek- és ifjúsági programok. Tizenöt éve működik a szervezet baba-mama klubja fejlesztő játékokkal, a mamákkal való tematikus beszélgetésekkel, tapasztalatcserével és közös mókázással. A nagyobb gyerekek részére számos ifjúsági program valósul meg, nyaranta kirándulásokkal, utazásokkal, nyári táborokkal. A BJMSZ eddig kétszer rendezte az évi kárpátmedencei mozgássérült táborát. Különböző iskolai tanszerek és eszközök beszerzésével segíts a helyi árvaházaknak, speciális bentlakásos iskoláknak, gyermek-pszichiátriának.

Roma program. Kárpátalján él az ukrániai roma népesség 65-70%-a, akik főképp magyarul beszélnek, magyarnak vallják magukat. Többnyire a legnagyobb nyomorban, embertelen körülmények között élnek. A BJMSZ 2018 óta működtet egy tanodát a beregszászi roma telep gyerekei számára. „El szeretnénk érni, hogy kinevelődjön közülük pár saját pedagógus, orvos, akivel példát lehet állítani a gyerekek, a közösség elé, hogy lássák, van kitörési lehetőség” - mondja Makuk János elnök.

Oktatás. Már a kezdettől informatikai oktatást tartottak önkormányzati dolgozóknak, nyugdíjasoknak, mozgássérülteknek, diákoknak, 2001 óta nemzetközi ECDL vizsgaközponti minősítéssel. Európai uniós forrásból angol nyelv kurzusokat szerveztek és különböző ismeretterjesztő előadásokat tartanak.

A BJMSZ több irányból kap rendszeres anyagi és testvéri segítséget, elsősorban a nemzetközi német, osztrák, magyar máltai testvérszervezetektől és a magyar johannitáktól, és több egyéni támogatója van a magyar máltai lovagok közt.

A Máltai rend Ukrajnában

Aktív helyi szervezetek működnek Kárpátalján kívül még Lemberg (Lviv)-ben és Ivano Frankovszki-ban. Kijevben a Máltai Lovagrend nagykövetsége is bekapcsolódik a munkába. A fő tevékenységek: Szent Miklós napi ajándékozás, Húsvéti-kosár gyűjtés; elsősegélynyújtás oktatás és szervezés; jótékonyági konyha támogatása; internátusok és árva gyermekek támogatása; „Önsegítés” projektek megvalósítása (varróműhely, ácsműhely) bentlakásos iskoláknál; mozgáskorlátozottak segítése.

Ezenkívül a Rend ideiglenesen jelen van 2015 óta Ukrajna keleti, háború által sújtott Donbász vidék 9 helyszínén, ahol 80 szakember általános és pszichológiai segítséget nyújt a háborús vidékekről elmenekült lakosságnak; WHO és UNICEF szabványok szerint képeznek ki önkéntes szociális tanácsadókat. Ezt a projektet a német állam és a svájci Rotary Club támogatja.

SEGÍTSÉG HATÁROK NÉLKÜL
A MAGYAR MÁLTAI SZERETETSZOLGÁLAT
NEMZETKÖZI SEGÉLYPROGRAMJAI

4 kontinens
15 ország
32 év szolgálat
1000 éves küldetés

www.nemzetkozi.maltai.hu

Az Eucharisztia tanítása

Szeptember 5. és 12. közt rendezik Budapesten a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszust. Ebből az alkalomból hasznosnak tartottuk, hogy ebben a számban a hitkérdésekkel foglalkozó rovatunk az Eucharisztia lényegéről, **Krisztus valóságos jelenlétéről** szóljon, amely nélkül nem lehet ráhangolódni a Kongresszusra, sőt meg se tudjuk érteni a lényegét. Felfrissítjük a katolikus hívők számára a katekizmusban kapott ismereteket, illetve röviden bemutatjuk ezeket minden olvasónknak. Összefoglalunk egy előadást, amelyet Mons. Robert Barron, Los Angeles-i segédpüspök, az angol katolikus világ egyik legismertebb tömegkommunikációs evangélistája és teológusa tartott a 2020-as Vallásnevelési Konferencián.

Krisztus Valóságos Jelenléte az Eucharishtiában – a katolikus tanítás Szent Jánostól napjainkig

Az Utolsó Vacsora egyike azoknak a viszonylag ritka, fontos eseményeknek Jézus életéből, amelyekre mind a négy evangélium kitér. Máté, Márk és Lukács egymáshoz hasonló módon írják le ma-

gát az eseményt; János evangéliuma – amelyről tudjuk, hogy később íródott, szinte kiegészítésképpen a másik háromhoz – másképpen közelíti meg a témát, egy mély jelentőségű teológiai fejezettel, amely alapja a katolikus és ortodox felfogásnak az Eucharishtiáról: Jézus **valóságos jelenléte** a kenyér és bor színe alatt. János evangéliumának hatodik fejezete egy ismert történettel kezdődik: Jézus felmegy egy dombtetőre, leülteti a tömeget a fűre, és tanítja őket. Amikor befejezi tanítását, étkeztetésükre is gondol. A tanítványok előteremtének egy kis „semmisséget”, öt kis cipót és két sült halat, ötezer embernek! De Jézus isteni ráhatására csoda történik: a tömeg jóllakik, sőt tizenkét kosár maradékot szednek össze a vacsora végén. A csodálatos kenyérszaporítás jelenete szép előjele az eucharisztikus liturgiának: tanítás, hozzájárulások felajánlása, csodás átváltoztatás, szétosztás és közös étkezés.

De a lényeg ezután jön. A tömeg persze felületesen, fizikálisan dolgozza fel a történeteket, és abban reménykedik, hogy Jézus ezután megmenti őket a mindennapi

éhségtől. Erre jönnek Jézus kemény, nehezen értelmezhető szavai, melyeket egyre tovább fokoz, a tömeg értetlenségének és hóbörgésének ellenére:

„Én vagyok az élet kenyere.” (Jn 6,48) „Én vagyok az az élő kenyér, amely a mennyből szállt le: ha valaki eszik ebből a kenyérből, élni fog örökké, mert az a kenyér, amelyet én adok oda a világ életéért, az az én testem.” (Jn 6,51) „Bizony, bizony, mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia testét, és nem isszátok a véré, nincsen élet tibenetek. Aki eszi az én testemet, és issza az én véretem, annak örök élete van, és én fel támasztom őt az utolsó napon. Mert az én testem igazi étel, és az én vérem igazi ital.” (Jn 6,54–55) „Ahogyan engem az élő Atya küldött el, és én az Atya által élek, úgy az is, aki engem eszik, élni fog én általam.” (Jn 6,57)

Ezek után érthető, hogy „Ettől fogva tanítványai közül sokan visszavonultak, és nem jártak vele többé” (Jn 6,66).

A jelenet tulajdonképpen egy vízvázlasztó Jézus szereplésében. Gondoljuk meg: Jézus tanítványai nem voltak olyan racionális, tudományos felfogású embe-

rek, mint mi. Kiskoruktól kezdve mélyen formálta őket az Ószövetség gazdag szimbolizmusa. Miért botránkoztak volna meg, ha nem érezték volna, hogy ezekben a szavakban több van, mint szimbolika?

Az Utolsó Vacsorán Jézus szavai megvalósultak: „Most a kenyeret vette kezébe, hálát adott, megtörte és odanyújtotta nekik ezekkel a szavakkal: 'Ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.' Ugyanígy a vacsora végén fogta a kelyhet is, és azt mondta: „Ez a kehely az új szövetség az én véremben, amelyet értetek kiontanak.” (Lk 22,19–20) Ezekre a szavakra és János hatodik fejezetére alapozza az Egyház a **Valóságos Jelenlét** tanítását. Jézus sokkal többet akart ránk hagyni, mint egy szimbolikus jelenlétet: Ő valóságban velünk és bennünk van.

A korai egyházatyáknál egyértelmű ez a felfogás. Antiókiai Ignác (35–108), Jusz-tinusz mártír (103–166), Órigénész (184–254), Nüsszai Szent Gergely (331–395), mind hasonló módon írtak az Eucharishtiában valóságában jelen levő Krisztusról. Különösen szépen fejezi ki Aranyszájú Szent János (344–407): „Mert mi a kenyér, ha nem Krisztus teste? És mivé lesznek azok, akik részesülnek benne? Krisztus testévé. Nem több test, hanem egy test.” Ezt a gondolatot egyébként az összes egyházatyánál megtaláljuk: Krisztus teste által Krisztussal egyesülünk, krisztusivá válunk.

Az eredeti egyház egyértelműen a Valóságos Jelenlétet vallotta. Teológiáját Aquinói Szent Tamás (1225–1274) fejtette ki abban a formában, ahogy ma is tanítja a római katolikus egyház, a „transsubstantiatio”, „átlényegülés” fogalmával. Ezt Arisztotelész tanításából adaptálta, amely különbséget tesz a „Substantia” – egy lénynek legmélyebb valósága, lényege – és az „Accidens” (magyarul „szín”, annak az érzékekkel felfogható megjelenése) – közt. Az átváltoztatás során a kenyérnek és a bornak megmarad a *színe*, vagyis az érzékelhető megjelenése, de nem marad meg semmi a kenyér és bor *lényegéből*, hanem az egész *átlényegül* Krisztus testévé és vérévé.

Luther Márton nem vette át az átlényegülés tanát. A reformáció viharos évei után a Trienti Zsinat viszont Aquinói Szent Tamás fogalmazásával szögezte le újból az Eucharisztia tanát: „... a kenyér és a bor konsekrációja által olyan átváltoz-

Történeti visszatekintés

Az eucharisztikus kongresszusok az Eucharisztia megismerésének és tiszteletének elmélyítésére szolgálnak. Az első Eucharisztikus Kongresszust 1881-ben a franciaországi Lille-ben tartották, egy Marie Tamisier nevű aktivista laikus hölgy szorgalmazására és Gaston De Ségur francia püspök kezdeményezésére. Hamarosan rendszeres, nemzetközi eseménnyé fejlődött: eleinte két-három évenként, újabban négy-öt évenként tartják, más-más országban és kontinensen, gyakran a pápa jelenlétével. A magyarok számára kiemelt jelentőségű a 34. Eucharisztikus Világkongresszus, amely 1938-ban Budapesten zajlott. A Szentatyát akkor Eugenio Pacelli bíboros (a későbbi XII. Piusz pápa) képviselte. Több mint százezer ember utazott a kongresszusra a világ minden tájáról, beleértve 15 bíborost és 330 püspököt.

tatás történik, ami a kenyér egész lényegét Krisztus, a mi Urunk testének lényegévé és a bor egész lényegét az ő vérenek lényegévé változtatja át. Ezt a változást a szent, katolikus Egyház helyesen és sajátos értelemben transsubstantiatio-nak, „átlényegülésnek» nevezte.”

A második Vatikáni Zsinat idején voltak kísérletezések a Valóságos Jelenlét tanának új, korunkhoz illőbb kifejezéseivel. Ezek közül viszont egy sem tudta teljességében kifejezni az eucharisztikus titok teljes mértékét, így Szent VI. Pál pápa „Mysterium Fidei” című enciklikájában (1965) lényegében visszatért a régi „transsubstantiatio” fogalomhoz, ugyanakkor nem zárta ki az új fogalmazások lehetőségét. Ezek a jelenleg az ökumenikus teológiai tárgyalások keretében is folytatódnak, főleg az evangélikus egyházzal, amelynek hasonló felfogása van Krisztus valóságos jelenlétéről az Oltáriszentségben.

Végül egy gondolat a **Szentségimádásról**. Ez a jellemzően katolikus imaforma abból az ősrégi szokásból veszi eredetét, hogy az Oltáriszentséget a templomban tárolják, hogy ki lehessen szolgáltatni betegeknek vagy más igénylőnek. Így fejlődött ki a szokás, hogy a hívek a valóságosan jelenlevő Krisztus előtt imádkozzanak, őt imádják. Később hozzáadódott a monstanciák és eucharisztikus körmenetek szokása, és az Oltáriszentséggel való ünnepélyes áldásosztás. Ezt a legünnepélyesebb áldási liturgiát választotta Ferenc pápa tavaly márciusban, a COVID járvány első, félelmetes napjaiban, felejtethetetlen Urbi et Orbi áldásához az üres, esőverte Szent Péter téren.

A Szentségimádás, kötetlen formájával és mélyen misztikus jellegével ma is a katolikusok egyik fő meditatív imája. A Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus egyik célja ezt az imádságformát jobban megismertetni és terjeszteni.

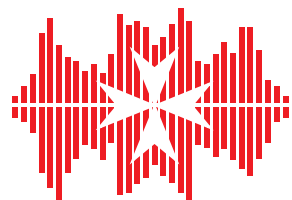
Az idei, **52. Eucharisztikus Kongresszus** (2021. szeptember 5–12., vasárnaptól vasárnapig) lesz a második, amit Budapesten tartanak. Témája: „Minden forrásom Belőled fakad.” Az esemény a Hősök Terén tartott ünnepi Szentmisével kezdődik, a záró szentmisét Ferenc pápa celebrálja, szombat este pedig fátylós eucharisztikus körmenet lesz a Kossuth tértől. Egész héten változatos programok hívják az Eucharisztia megismerésére a résztvevőket: ismert egyházi személyek katekézisei, tanúságtételek, Böjte Csaba előadása, Forráspont, Ákos koncert, családi nap a Margitszigeten, Szent István Könyvhét és vásár a Szent István-bazilika előtti téren, a Csík Zenekar, a Szent Efrém Férfikar, a 100 Tagú Cigányzenekar, a Moszkvai Patriarchátus Kórus koncertje. A NEK idején a Magyar Máltai Szeretetszolgálat saját programmal készül, mely bemutatja a máltaiak hitből fakadó küldetését.

Az események nagy részéhez előre kell regisztrálni!

www.iec2020.hu/hu

Salvador Dalí – Az utolsó vacsora

NYOLCÁGÚ KERESZT

HANGOT ADUNK

Történetek segítségről, emberségről, szolgálatról

Sándor Bertalan Brúnó

Mátrai Roxána

Szentkereszty Tamás

Radványi Benedek

Parák Eszter

Romhányi Tamás

Lengyel Melinda

Tóth-Simon Károly

Fülepi Henrietta

Bognár László

Ércfalvi András

Fazekas Mária

KÉTHETENTE CSÜTÖRTÖKÖN 16:35-TŐL A MÁRIA RÁDIÓBAN

MÁRIA RÁDIÓ

